

Landelijke Jeugdmonitor

Rapportage 2e kwartaal 2010

Verklaring van tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
**	= nader voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2008–2009	= 2008 tot en met 2009
2008/2009	= het gemiddelde over de jaren 2008 tot en met 2009
2008/'09	= oogstjaar, boekjaar
1998/'99–2008/'09	= boekjaar enz., 1998/'99 tot en met 2008/'09

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenkomt met de som van de getallen.

Colofon

De Landelijke Jeugdmonitor wordt samengesteld in opdracht van Jeugd en Gezin.

De gegevens zijn afkomstig van:

- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
- Dienst Justitiële Jeugdinrichtingen (DJI)
- Gemeentelijke Basisadministratie (GBA)
- Intomart GfK
- Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- Ministerie van Justitie
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Jeugd en Gezin
- Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu (RIVM)
- Rutgers Nisso Groep
- Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)
- STIVORO
- TNO
- Trimbos-instituut
- UWV WERKbedrijf
- Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)

De uitvoering van de Landelijke Jeugdmonitor is in handen van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Omslag-ontwerp:
TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen:
Infoservice Jeugd, telefoon (088) 570 75 75
(maandag–vrijdag, 09.00–17.00 uur) of via het contactformulier op
<http://www.landelijkejeugdmonitor.nl>

Copyright:
Centraal Bureau voor de Statistiek.

ISSN: 1876-181X

Vrijtijdsbesteding en maatschappelijke participatie van jongeren

Doreen Ewalds

Jongeren sporten graag in hun vrije tijd. Ze hebben bovendien vaak contact met vrienden, kennissen en familieleden. Ook spenderen jongeren wekelijks veel tijd op internet en achter de televisie. Een op de drie jongeren van 15 tot 23 jaar doet werkervaring op en verdient een zakcentje bij door middel van een kleine baan. Daarnaast gaat een ruime meerderheid van de jongeren jaarlijks op een lange vakantie. Naast deze drukke bezigheden in hun vrije tijd, dragen veel jongeren van 18 tot 25 jaar bij aan de maatschappij, door het doen van georganiseerd vrijwilligerswerk en het geven van informele hulp. De helft van de jeugd rekent zich tot een kerkelijke gezindte of levensbeschouwelijke groepering, al gaat slechts een deel hiervan regelmatig naar een bijeenkomst hiervoor.

Inleiding

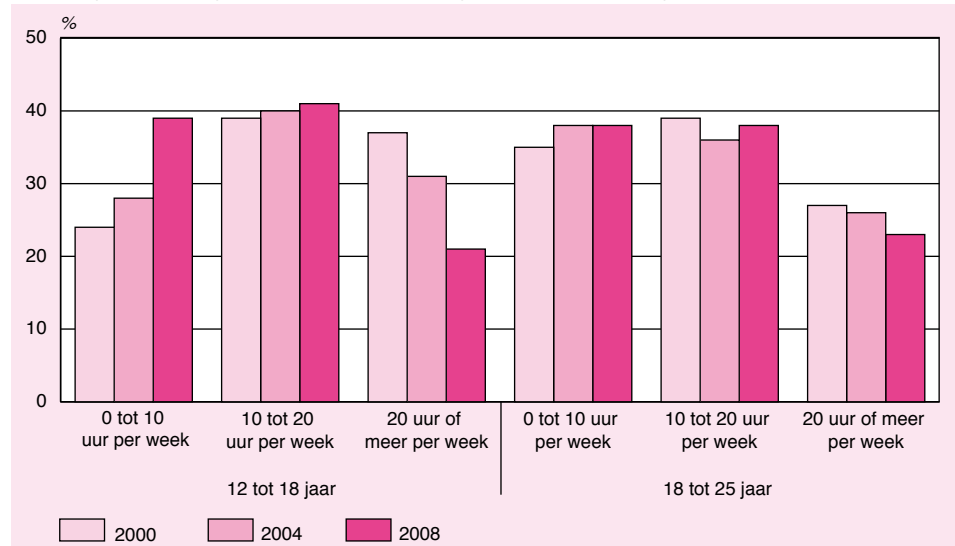
Bijna 100 procent van de jongeren van 4 tot 12 jaar in Nederland zit nog op school. Voor de jongeren van 12 tot 18 jaar geldt dit voor ruim 95 procent. Binnen de groep 18- tot 25-jarigen neemt bijna 57 procent nog deel aan onderwijs. Naast het volgen van onderwijs hebben jongeren tal van activiteiten in hun vrije tijd en participeren ze op verschillende manieren in de maatschappij. Voor het programmaministerie voor Jeugd en Gezin is het belangrijk dat jongeren plezier hebben en hun steentje bijdragen aan de maatschappij. Het programmaministerie wil dat iedereen de kans krijgt zich goed te ontwikkelen en heeft deze onderwerpen dan ook opgenomen in het beleidsprogramma 'Alle kansen voor alle kinderen' (Programmaministerie voor Jeugd en Gezin, 2007). Maar wat doen jongeren nu eigenlijk in hun vrije tijd en voor de maatschappij?

Deze rapportage beschrijft een aantal vrijetijdsbestedingen en vormen van maatschappelijke participatie van jongeren. Het beeld dat in deze rapportage wordt geschetst zal echter niet helemaal compleet zijn, vooral omdat informatie over bepaalde onderwerpen, zoals deelname aan scouting, het bezoeken van muziekfestivals, toneelvoorstellingen en bioscoopvoorstellingen, bij het CBS niet beschikbaar is. Daarnaast zijn niet alle beschreven cijfers beschikbaar via de jeugddatabase van de landelijke jeugdmonitor. Deze cijfers zijn daarom opgenomen in overzichtstabellen achteraan in de rapportage. Tevens zijn er voor dit rapport verschillende bronnen gebruikt, waardoor de leeftijdsselecties en de meest recente jaren niet overal hetzelfde zijn.

Minder jongeren voor de buis

In 2008 keek 62 procent van de jongeren van 12 tot 18 jaar meer dan 9 uur per week naar de televisie. Dat is 14 procentpunt minder dan in 2000. Onder 18- tot 25-jarigen is dit aandeel met 5 procentpunt gedaald tot 61 procent in 2008. Deze afname wordt in beide groepen vooral veroorzaakt door het aandeel jongeren dat 20 uur of meer per week televisie kijkt. De meeste jongeren van 12 tot 25 jaar zitten 10 tot 20 uur per week voor de buis. De afname van het aandeel jongeren dat veel televisie kijkt, kan deels komen door de toegenomen populariteit van internet. Jongeren besteden tegenwoordig veel tijd aan chatten en gamen. Ook kunnen jongeren via internet televisieprogramma's bekijken wanneer ze dat zelf willen.

1. Wekelijks televisiekijken (niet via internet) door jongeren van 12 tot 25 jaar

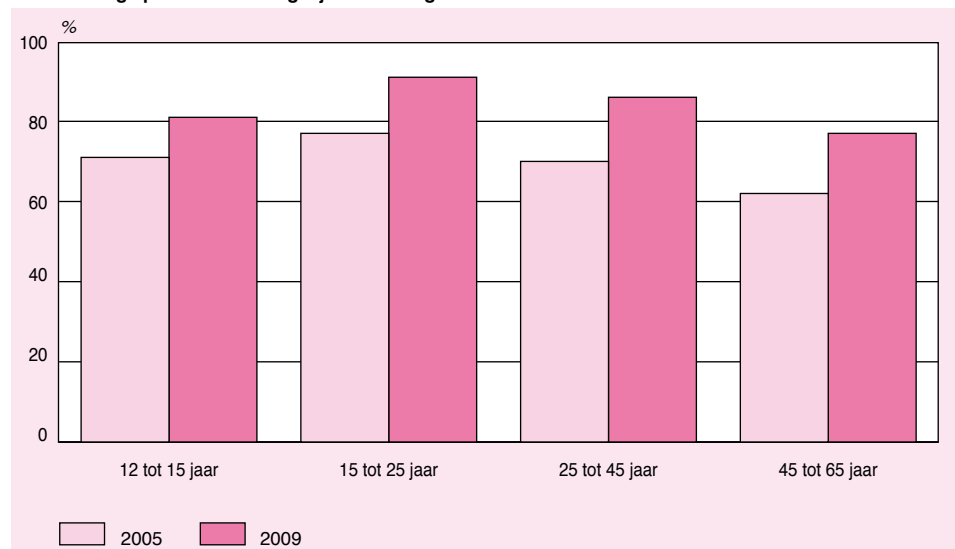
Bron: CBS, Permanent Onderzoek LeefSituatie (POLS).

Bijna alle jongeren op het internet

In 2009 hadden bijna alle jongeren van 12 tot 25 jaar toegang tot een personal computer (pc) met internet. Ruim vier op de vijf jongeren van 12 tot 15 jaar bracht ook dagelijks tijd door op internet. Voor 15- tot 25-jarigen gold dit voor 91 procent. Internetteen doen jongeren zowel thuis als bij iemand anders thuis, of bij een onderwijsinstelling. Het percentage jongeren dat dagelijks internet gebruikt, is binnen beide leeftijdsgroepen gestegen sinds 2005. Onder jongeren van 12 tot 15 jaar nam dit toe met 10 procentpunt en onder de 15- tot 25-jarigen met 14 procentpunt. Het internetgebruik neemt af naarmate de leeftijd stijgt. In 2009 bezocht 86 procent van de 25- tot 45-jarigen dagelijks het internet en voor 45- tot 65-jarigen gold dit voor 77 procent.

Internet wordt vooral gebruikt voor communicatie en voor vermaak. Bij vermaak gaat het om bijvoorbeeld het spelen en downloaden van games, films en muziek. Jongeren bestellen en kopen daarnaast ook steeds vaker goederen via het internet. Van de 12- tot 15-jarigen heeft 36 procent in 2009 minimaal één keer een aankoop gedaan via internet.

2. Percentage personen dat dagelijks internet gebruikt

Bron: CBS, Onderzoek naar het gebruik van ICT bij huishoudens en personen.

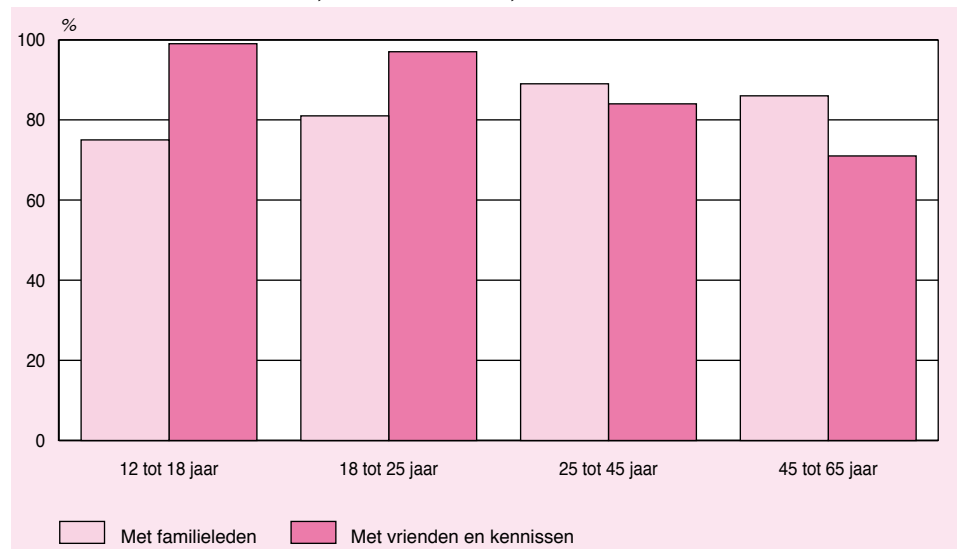
Dit aandeel is met 16 procentpunt gestegen sinds 2005. Onder 15- tot 25-jarigen is dit aandeel zelfs met 25 procentpunt toegenomen, tot 80 procent in 2009. De jongeren geven via internet vooral geld uit aan kleding en sport artikelen, soft- en hardware, elektronische benodigdheden en kaartjes voor evenementen.

Jongeren hebben veel contact met vrienden, kennissen en familieleden

Jongeren van 12 tot 25 jaar hebben ook vaak contact met vrienden en kennissen. Het gaat hierbij om ontmoetingen, of om telefonische en schriftelijke contacten, zoals via sms en msn. In 2008 had ongeveer 98 procent van deze jongeren ten minste een keer per week contact met vrienden en kennissen. Zowel onder jongeren van 12 tot 18 jaar als onder jongeren van 18 tot 25 jaar is dit percentage erg hoog. Dit aandeel neemt wel af naarmate de leeftijd toeneemt. Van de 25- tot 45-jarigen had 84 procent wekelijks contact met vrienden en kennissen en van de 45- tot 65-jarigen gold dit voor 71 procent.

Contact met familieleden die niet thuis wonen, komt iets minder vaak voor onder jongeren. Van de jongeren van 18 tot 25 jaar had 81 procent wekelijks contact met niet thuiswonende familieleden. Bij de 12- tot 18-jarigen lag dit aandeel op 75 procent. Personen van 25 jaar of ouder hebben vaker contact met familieleden dan de jongeren. In 2008 hadden bijna negen op de tien personen vanaf 25 jaar wekelijks contact met niet thuiswonende familieleden. Hier speelt mee dat veel van de 12- tot 25-jarigen (ruim 75 procent) nog bij hun ouders thuis wonen, terwijl van de personen tussen de 25 en 65 jaar nog maar 3 procent thuis woont. Bij 25-plussers gaat het veelal om contact met ouders, broers en zussen, terwijl het bij de jongeren vaak gaat om contact met tantes, ooms en grootouders.

3. Sociale contacten met vrienden, kennissen en familie, 2008

Bron: CBS, Permanent Onderzoek LeefSituatie (POLS).

Sporten is populair onder jongeren

Jongeren sporten graag. Bijna negen op de tien jongeren van 4 tot 18 jaar deed in 2008 minimaal een uur per week aan lichamelijke sport. Dit aandeel neemt wel af naarmate de leeftijd toeneemt. Onder de 18- tot 25-jarigen lag dit percentage namelijk op 66 procent. Deze aandelen zijn weinig veranderd sinds 2000. Hoewel het aandeel jongeren dat regelmatig sport afneemt met de leeftijd, geldt wel dat jongeren vanaf 12 jaar vaker 5 uur of meer per week sporten dan jongeren onder de 12 jaar. Sinds 2000 zijn steeds meer

jongeren 5 uur of meer per week gaan sporten (zie Tabel 3). Bij jongeren zijn vooral teamsporten en solosporten in trek. Duosporten, zoals squash en verdedigingssporten, worden echter minder door jongeren beoefend (Sociaal en Cultureel Planbureau, 2008). Jongens besteden veel tijd aan volkssport nummer 1, voetbal en daarnaast aan hardlopen. Onder meisjes zijn zwemmen en aerobics meer in trek (Tiessen-Raaphorst, 2010).

Meer museumbezoek onder jongeren

In 2008 bezocht een op de vijf jongeren van 4 tot 12 jaar regelmatig (3 tot 12 keer per jaar) een museum. Dit aandeel is met 5 procentpunt gestegen sinds 2000. Ook onder de 12- tot 18-jarigen nam dit aandeel toe, met 6 procentpunt tot 16 procent in 2008. Deze museumbezoeken vinden waarschijnlijk vaak plaats in gezelschap van de ouders of via school. Jongeren van 18 tot 25 jaar bezoeken minder vaak een museum. In 2008 gaf 10 procent aan 3 tot 12 keer per jaar een museum te bezoeken. Dit aandeel is sinds 2000 ongeveer gelijk gebleven. Van alle jongeren van 4 tot 25 jaar gaf 1 procent aan minimaal één keer per maand een museum te bezoeken.

Jongeren tot 18 jaar vaker op vakantie dan 18- tot 25-jarigen

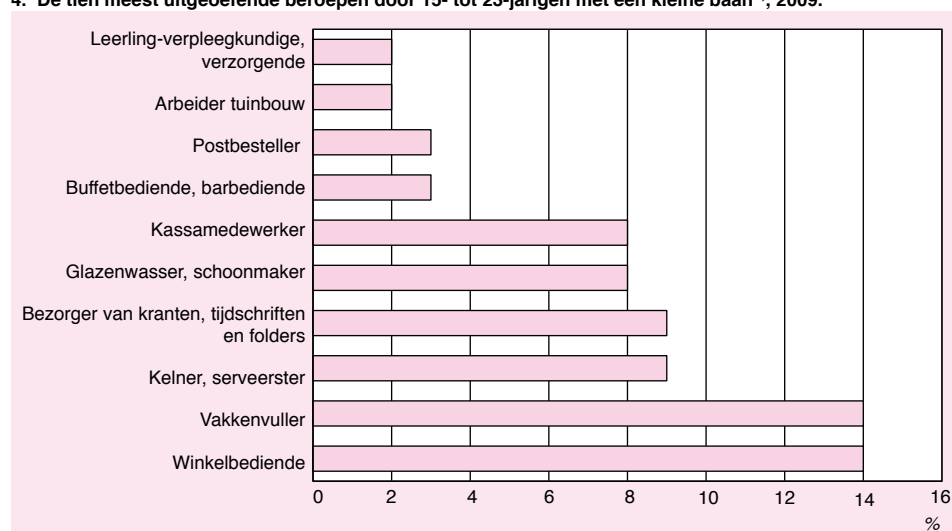
In 2009 is 81 procent van de jongeren tot 18 jaar op een lange vakantie geweest. Dit houdt een vakantie in met ten minste vier opeenvolgende overnachtingen. Gemiddeld gingen deze jongeren 1,8 keer op vakantie in 2009. Deze vakanties vinden vaak plaats samen met de eigen ouders of met de ouders van een vriend of vriendin. Naast vakanties in Nederland, gaan jongeren tot 18 jaar vooral op vakantie naar Frankrijk en Duitsland. Jongeren van 18 tot 25 jaar gaan minder vaak op lange vakantie, 66 procent in 2009. Zij gingen gemiddeld 1,7 keer per persoon op vakantie. Deze vakanties vinden vaak plaats in het gezelschap van leeftijdsgenoten. Favoriete bestemmingen buiten Nederland zijn voor hen Frankrijk en Spanje.

Korte vakanties (minder dan vier overnachtingen) zijn minder in trek bij jongeren dan lange vakanties. In 2009 ging ongeveer 42 procent van de jongeren van 0 tot 25 jaar op korte vakantie.

Een derde van 15- tot 23-jarigen heeft een kleine baan

Jongeren beginnen vaak al op vroege leeftijd met werken om wat geld bij te verdienen. Hierbij gaat het meestal om bijbaantjes van minder dan 12 uur per week, de zogenaamde kleine banen. In 2009 had ruim 32 procent van de jongeren van 15 tot 23 jaar zo'n kleine baan. Dit aandeel is nauwelijks gestegen in de afgelopen jaren. Vooral jongeren die nog onderwijs volgen hebben relatief vaak een kleine baan om geld bij te verdienen. In 2009 gold dit voor bijna 40 procent van de onderwijsvolgende jongeren van 15 tot 23 jaar, ten opzichte van een op de twintig niet-onderwijsvolgende jongeren (5 procent). Hier speelt wel mee, dat niet-onderwijsvolgende jongeren vaker al een baan hebben van meer dan 11 uur per week. Bij kleine banen gaat het vaak om werk in de horeca en in de detailhandel, zoals kelner of serveerster, vakkenvuller of winkelbediende. Ook het bezorgen van kranten, tijdschriften en folders en schoonmaken zijn populaire kleine banen. Deze baantjes zijn gemakkelijk in deeltijd te vervullen en kunnen vaak op onregelmatige tijden worden uitgevoerd. Hierdoor combineert dit werk goed met een opleiding.

4. De tien meest uitgeoefende beroepen door 15- tot 23-jarigen met een kleine baan¹⁾, 2009.

¹⁾ Een baan met een arbeidsduur van minder dan 12 uur per week.

Bron: CBS, Enquête Beroepsbevolking

Twee op de vijf jongeren van 18 tot 25 jaar doen vrijwilligerswerk

Jongeren dragen in hun vrije tijd ook bij aan de maatschappij. Bijvoorbeeld door het verrichten van vrijwilligerswerk en het geven van informele hulp. Het verrichten van vrijwilligerswerk houdt in dat jongeren onbetaalde activiteiten uitvoeren in organisatorisch verband. In 2008 deed 42 procent van alle jongeren van 18 tot 25 jaar vrijwilligerswerk. Dit percentage is weinig veranderd sinds 2000. Deze jongeren verrichten vooral vrijwilligerswerk voor sport- en jeugdverenigingen en voor levensbeschouwelijke organisaties. Het zijn iets vaker de jongens dan de meisjes die vrijwilligerswerk doen. Dit komt voornamelijk doordat een op de vier jongens zich inzet voor sportclubs, tegenover slechts een op de tien meisjes.

Informele hulp is onbetaalde hulp die gegeven wordt aan anderen buiten het eigen huishouden, zoals aan zieken, burens, familie, vrienden en bekenden. In 2008 gaf 27 procent van de 18- tot 25-jarigen informele hulp. Ook dit percentage is weinig veranderd sinds 2000.

Staat 1
Aandeel 18- tot 25-jarigen dat vrijwilligerswerk doet naar soort werk, 2008

	%
Georganiseerd vrijwilligerswerk ¹⁾	42
Jeugdwerk	6
School	4
Verzorging, verpleging	5
Sportvereniging	17
Hobbyvereniging	4
Culturele vereniging	5
Levensbeschouwelijke organisatie	7
Arbeidsorganisatie	0
Politieke organisatie	1
Andere organisatie	11
Informele hulp	27

¹⁾ Het percentage personen dat vrijwilligerswerk doet in 1 of meer organisaties.

Bron: CBS, Permanent Onderzoek LeefSituatie (POLS).

De helft van de jongeren van 12 tot 25 behoort tot een kerkelijke gezindte

In 2008 rekende ongeveer de helft van de jongeren van 12 tot 25 jaar zich tot een kerkelijke gezindte. Van deze jongeren rekende 44 procent zichzelf tot het rooms-katholieke geloof,

28 procent tot het protestantse geloof en gaf 18 procent aan moslim te zijn. Tot de overige kerkelijke gezindten, waaronder joden en hindoes, behoorde 12 procent van de gelovige jongeren van 12 tot 25 jaar. Sinds 2000 is het aandeel gelovige jongeren met 3 procentpunt gedaald. Jongeren van 12 tot 18 jaar rekenden zich iets vaker tot een kerkelijke gezindte (53 procent) dan jongeren van 18 tot 25 jaar (49 procent).

Van alle jongeren van 12 tot 25 jaar ging 16 procent regelmatig, dat wil zeggen minstens een keer per maand, naar een bijeenkomst met een godsdienstig of levensbeschouwelijk doel in 2008. Dit aandeel is met 3 procentpunt gedaald sinds 2000. Binnen de groep jongeren van 12 tot 25 jaar, waren het iets vaker de jongeren van 12 tot 18 jaar (20 procent) die een bijeenkomst bezochten dan de 18- tot 25-jarigen (15 procent).

Stimulering van maatschappelijke participatie door kabinet

Vanuit de overheid wordt maatschappelijke participatie sterk gestimuleerd. Binnen het beleidsprogramma van het programmaministerie voor Jeugd en Gezin (2007-2011) is een goede betrokkenheid van jongeren bij de maatschappij een belangrijke pijler. Sinds 2007 is ook de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ingevoerd. Binnen deze wet is een belangrijke rol voor gemeenten weggelegd wat betreft jeugdparticipatie (Programmaministerie voor Jeugd en Gezin, 2007). In het beleidsprogramma van Jeugd en Gezin is de doelstelling opgenomen dat alle gemeenten in 2011 een vorm van jongerenparticipatie kennen. Om dit te stimuleren zijn vanuit het programmaministerie diverse activiteiten opgestart waaronder, de instelling van de Jong Lokaal Bokaal (de jaarlijkse prijs voor een gemeente die jongerenparticipatie het beste vorm geeft), sponsoring van de Europese Jongerenhoofdstad Rotterdam in 2009, en verkiezing van de 'kind- en gezinsvriendelijke gemeente' in samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG; Netwerk Child Friendly Cities).

Daarnaast is het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) in 2008 een project gestart om jongeren in aanraking te laten komen met vrijwilligerswerk. Dit project zal leiden tot een verplichte maatschappelijke stage vanaf 2011 voor alle leerlingen in het voortgezet onderwijs. Voorbeelden hiervan zijn het collecteren voor goede doelen, voetbaltrainingen geven en zwemmen met gehandicapten. Met deze stages doen jongeren iets voor anderen en werken ze aan hun persoonlijke ontwikkeling. Daarnaast wordt de binding met maatschappelijke interesses vergroot (Verwey-Jonker Instituut/Stichting Alexander, 2010).

Overzichtstabellen

Tabel 1
Televisiekijken (niet via internet) door jongeren (12 tot 25 jaar), 2000–2008

	Uren per week				
	20 uur of meer	10 tot 20 uur	5 tot 10 uur	1 tot 5 uur	minder dan 1 uur
	%				
12 tot 18 jaar					
2000	37	39	15	7	2
2001	36	40	17	6	1
2002	30	43	19	6	2
2003	31	42	17	8	2
2004	31	40	17	9	2
2005	26	44	20	8	2
2006	23	39	22	13	3
2007	22	41	21	13	2
2008	21	41	24	13	2
18 tot 25 jaar					
2000	27	39	22	11	2
2001	25	36	23	13	2
2002	24	37	23	14	2
2003	25	37	22	14	2
2004	26	36	23	13	2
2005	25	36	22	15	2
2006	25	36	22	14	3
2007	22	35	26	14	3
2008	23	38	23	13	2

Bron: CBS, Permanent Onderzoek LeefSituatie (POLS).

Tabel 2. Internetgebruik door jongeren (15 tot 25 jaar), 2005–2009

	12 tot 15 jaar					15 tot 25 jaar				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
<i>% van alle personen</i>										
Toegang tot personal computer	99	99	99	99	100	97	97	99	98	98
<i>% van alle personen met pc gebruik afg 3 mnd</i>										
Frequentie PC-gebruik in afgelopen 3 mnd										
(bijna) Dagelijks	82	72	85	77	85	81	86	88	86	93
Niet dagelijks maar minstens 1x per week	17	26	15	21	13	16	11	9	12	7
Niet wekelijks maar minstens 1x per mnd.	1	1	0	2	1	3	2	2	1	0
Nauwelijks	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Plaats PC-gebruik in afgelopen 3 mnd										
Thuis	99	99	99	100	100	95	97	99	98	99
Bij iemand anders thuis	41	40	49	44	45	37	35	41	46	55
Op het werk	0	1	1	1	0	27	31	32	30	41
Bij een onderwijsinstelling	77	74	82	79	79	54	57	61	62	64
<i>% van alle personen</i>										
Toegang tot internet	98	98	98	100	100	93	95	98	98	99
<i>% van alle personen met internetgebruik afg 3 mnd</i>										
Frequentie internetgebruik in afgelopen 3 mnd										
(bijna) Dagelijks	71	65	84	75	81	77	83	87	85	91
Niet dagelijks maar minstens 1x per week	25	30	15	23	15	18	13	11	13	8
Niet wekelijks maar minstens 1x per mnd.	3	4	1	2	3	3	3	2	2	1
Nauwelijks	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0
Plaats internetgebruik in afgelopen 3 mnd										
Thuis	97	95	97	99	99	93	95	98	97	98
Bij iemand anders thuis	33	35	44	39	41	32	32	38	43	49
Op het werk	1	0	1	1	0	22	25	28	27	38
Bij een onderwijsinstelling	60	57	73	72	72	51	55	60	58	60
Reden internetgebruik in de afgelopen 3 mnd										
Communicatie	92	94	95	96	97	97	97	98	99	99
Informatie	70	65	64	57	58	91	90	90	90	86
Actualiteit en nieuws	36	46	53	63	61	56	70	76	81	82
Werk, vacatures	1	3	4	5	8	27	30	30	23	28
Commerciële producten	18	17	22	25	12	66	75	78	79	77
Overheid	14	5	13	8	8	44	47	50	43	42
Gezondheid	27	28	23	17	24	45	44	42	39	41
Onderwijs	59	69	.	.	.	66	72	.	.	.
Vermaak	90	92	89	89	89	80	83	87	92	89
<i>% van alle personen</i>										
Aankopen goederen via internet	20	25	33	31	36	55	62	68	70	80
<i>% van alle personen met internetaankopen afg 12 mnd</i>										
Soort aankopen via internet in de afgelopen 12 mnd										
Levensmiddelen, cosmetica en schoonmaak	.	.	6	0	3	6	2	7	5	10
Kleding en sport artikelen	.	.	36	46	52	32	33	37	39	46
Film, muziek	.	.	15	22	12	22	30	28	30	30
Boeken, tijdschriften en kranten	.	.	7	14	5	23	31	31	32	33
Soft-/ hardware en elektr. benodigdheden	.	.	43	42	24	34	41	41	41	38
Huishoudelijke goederen en apparaten	.	.	7	8	6	14	7	9	7	8
Reizen en accommodaties	.	.	4	5	2	22	27	32	30	33
Financiële producten of diensten	.	.	0	0	0	5	6	6	5	5
Kaartjes voor evenementen	.	.	9	17	17	19	27	29	36	43
Andere aankopen	.	.	7	1	2	5	3	5	5	3

Bron: CBS, Permanent Onderzoek LeefSituatie (POLS).

Tabel 3
Deelname van jongeren aan lichamelijke sporten, 2000–2008

	1 tot 4 uur per week	5 uur of meer per week
	%	
0 tot 12 jaar		
2000	70	16
2001	70	15
2002	72	14
2003	69	16
2004	70	16
2005	70	17
2006	70	20
2007	66	22
2008	66	23
12 tot 18 jaar		
2000	54	31
2001	55	30
2002	53	32
2003	53	34
2004	50	35
2005	51	37
2006	47	39
2007	49	40
2008	44	45
18 tot 25 jaar		
2000	40	19
2001	40	19
2002	39	19
2003	41	20
2004	39	22
2005	39	24
2006	38	26
2007	40	26
2008	38	28

Bron: CBS, Permanent Onderzoek LeefSituatie (POLS).

Tabel 4
Museumbezoek jongeren, 2000–2008

	3 tot 12 keer per jaar	1 keer per maand of meer
	%	
0 tot 12 jaar		
2000	15	2
2001	14	0
2002	16	1
2003	16	0
2004	15	0
2005	17	1
2006	18	1
2007	21	1
2008	20	1
12 tot 18 jaar		
2000	10	1
2001	11	0
2002	13	0
2003	13	0
2004	13	0
2005	13	0
2006	14	0
2007	14	1
2008	16	0
18 tot 25 jaar		
2000	10	2
2001	8	1
2002	10	1
2003	9	1
2004	10	0
2005	10	1
2006	7	1
2007	9	0
2008	10	1

Bron: CBS, Permanent Onderzoek LeefSituatie (POLS).

Tabel 5
Deelname aan vakanties door jongeren, 2009

	Doelpopulatie	Neemt deel aan korte vakanties	Gemiddeld aantal korte vakanties per deelnemer	Neemt deel aan lange vakanties	Gemiddeld aantal lange vakanties per deelnemer
	<i>x 1 000</i>		<i>abs.</i>	<i>x 1 000</i>	<i>abs.</i>
0 tot 6 jaar	1 009	429	2,23	784	1,85
6 tot 13 jaar	1 417	643	1,81	1 190	1,83
13 tot 18 jaar	944	345	1,68	768	1,84
18 tot 25 jaar	1 304	565	1,73	865	1,73

Bron: CBS, Continu Vakantie Onderzoek (CVO)

Lijst van gebruikte begrippen

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is werk dat in enig georganiseerd verband onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving.

Lange vakantie

Verblijf buiten de eigen woning voor ontspanning of plezier met tenminste vier opeenvolgende overnachtingen. Ook het logeren bij familie, vrienden of kennissen in het buitenland valt onder het begrip vakantie. Een verblijf bij familie, vrienden of kennissen in Nederland telt echter niet mee, tenzij de bewoners de hele tijd of de meeste dagen afwezig waren.

Korte vakantie

Verblijf buiten de eigen woning voor ontspanning of plezier met ten minste één en ten hoogste drie opeenvolgende overnachtingen. Ook het logeren bij familie, vrienden of kennissen in het buitenland valt onder het begrip vakantie. Een verblijf bij familie, vrienden of kennissen in Nederland telt echter niet mee, tenzij de bewoners de hele tijd of de meeste dagen afwezig waren.

Literatuur

Tiessen-Raaphorst, A. (2010). Factsheet: Sportdeelname in Nederland. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Programmaministerie voor Jeugd en Gezin (2007). Beleidsprogramma: Alle kansen voor alle kinderen. Programma Jeugd en Gezin 2007–2011. Den Haag: Programmaministerie voor Jeugd en Gezin.

Sociaal en Cultureel Planbureau / W.J.H. Mulier Instituut (2008). Rapportage sport 2008. Den Haag.

Verwey-Jonker Instituut, Stichting Alexander (2010). De staat van jeugdparticipatie in Nederland vanuit het perspectief van gemeenten. Quicksan onder 175 gemeenten. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

CBS: <http://www.cbs.nl>

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap: <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ocw>

Programmaministerie voor Jeugd en Gezin: <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/jeng>

Maatschappelijke stages: <http://www.maatschappelijkstage.nl/>